

DOMSTOLSSTYRELSENS ÅRSBERETNING 2019

INDHOLD

UDGIVET AF DOMSSTOLSSTYRELSEN 2020

Forsidefoto: Kristian Brasen

- 03** BERETNING
- 04** DANMARK SOM RETSSTAT FORTSAT I EUROPÆISK OG GLOBAL TOP
- 06** NY STRATEGI FOR DANMARKS DOMSTOLE SÆTTER BRUGERNE I FOKUS
- 08** DE NYE FAMILIERETTER ÅBNEDE 1. APRIL
- 10** DIGITALISERING VED DOMSTOLENE SKAL AKTIVT BIDRAGE TIL RET OG RETFÆRDIGHED
- 12** REKORDHØJT ANTAL LÆGDOMMERE UDPEGET
- 14** INTERNATIONALT ARBEJDE FOR ET UAFHÆNGIGT RETSVÆSEN
- 16** UDLANDSFORKYNDELSER OVERDRAGET TIL NY ENHED
- 17** GOD INTERESSE FOR DANMARKS DOMSTOLE PÅ FOLKEMØDET 2019
- 18** PERSONDATARETTEN FORTSAT I FOKUS
- 19** ØSTRE LANDSRET FÅR NY RETSBYGNING
- 20** NUTIDENS LEDERE LÆRER FREMTIDENS LEDELSE
- 21** BEDSTE PRAKSIS STILLEDE SKARPT PÅ VVV-SAGER

BERETNING

I 2019 modtog de danske byretter ca. 810.000 sager, Sø- og Handelsretten ca. 10.000 sager, landsretterne knap 11.500 sager og Højesteret ca. 300 sager. Det var samlet 1,6 pct. flere sager end året før. Antallet af sager ved Tinglysningssretten steg med 34 pct., idet retten har modtaget ca. 2,3 mio. tinglysningssager.

BYRETTERNE

2019 har været præget af en stor stigning i antallet af civile sager ved byretterne. Stigningen i modtagne sager har været på 16 pct. Der har især været en stor stigning i de såkaldte "småsager", hvor antallet af modtagne sager er steget fra 23.268 sager i 2018 til 29.518 sager i 2019, eller 27 pct. Med til billedet hører, at byretterne ekstraordinært har modtaget ca. 1.300 uafsluttede sager fra Ankestyrelsen i forbindelse med etableringen af Familieretshuset og Familieretten den 1. april 2019.

Ligeledes har byretterne modtaget et meget stort antal sager om kompensation ved flyforsinkelser eller -aflysninger i civilretten. Mange af disse sager behandles også som småsager. Antallet af modtagne domsmandssager i 2019 har været på det højeste niveau nogensinde. Samtidig har der aldrig været modtaget så få tilståelsessager. Sagsbehandlingstiderne for straffesager og hovedforhandlede almindelige civile sager er gået op. Byretterne havde under ét en bedre målopfyldelse i de såkaldte VVV-sager (volds-, voldtægts- og våbensager) i 2019. Tallene er opnået samtidig med, at definitionen fra 1. juli 2018 er udvidet til at omfatte væsentlig flere sager.

Byretterne har for alle sagsområder under ét modtaget 1,9 pct. flere sager. Samtidig har byretterne afsluttet 4,7 pct. flere sager. Dette gælder alle sagsområder bortset fra straffeområdet, hvor der afsluttes stort set samme antal sager som året før, hvor aktivitetsniveauet dog også var meget højt.

LANDSRETTERNE

Landsretterne modtog i 2019 lidt flere civile sager og lidt færre straffesager. Der blev for både civile sager og straffesager afsluttet lidt færre sager, end landsretterne modtog. Sagsbehandlingstiden for civile ankesager er faldet, mens sagsbehandlingstiden for straffesager er gået op i 2019.

HØJESTERET

I 2019 modtog Højesteret 223 civile sager og 62 straffesager. Der blev således modtaget 32 pct. flere civile sager og 17 pct. færre straffesager. Den gennemsnitlige sagsbehandlingstid var i 2019 fortsat på et lavt niveau.

SØ- OG HANDELSRETEN

Sø- og Handelsretten har modtaget færre insolvensskiftesager end i 2018, hvor der blev modtaget usædvanlig mange skiftesager; særligt sager om tvangsopløsning. Niveauet i 2019 svarer til 2017, som stadig er et højt niveau. Der er modtaget samme antal civile sager i 2019 som i 2018. Sø- og Handelsretten har afsluttet et meget stort antal sager om tvangsopløsning af selskaber i 2019 og næsten dobbelt så mange konkurssager. En konkurssag er ofte en følge af en tvangsopløsningsag. Sagsbehandlingstiden for konkurssager er, som en konsekvens af de mange sager, steget lidt.

TINGLYSNINGSRETEN

I 2019 modtog Tinglysningssretten 2.267.166 anmeldelser til tinglysning. Det var 34 pct. flere sager end i 2018. Antallet af tinglysningssager varierer en del fra år til år.

DANMARK SOM RETSSTAT FORTSAT I EUROPÆISK OG GLOBAL TOP

2019-udgaven af EU Justice Scoreboard placerede igen Danmark helt i front, når det gælder bl.a. uafhængighed. Særligt erhvervslivet har historisk høj tillid til det danske retsvæsen.

Retsvæsenet i Danmark ligger på førstepladsen i EU, når befolkninger og virksomheder vurderer parameteren "uafhængighed". Det viste 2019-udgaven af EU Justice Scoreboard, der er en årlig opgørelse, som er baseret på undersøgelser fra Eurobarometer og World Economic Forum.

Ser man på resultaterne af erhvervslivets opfattelse af det danske retsvæsens uafhængighed, ligger Danmark på en førsteplads. 94 pct. af de adspurgte har vurderet domstolernes og dommernes uafhængighed som "very good" eller "fairly good". Danmark fastholder dermed førstepladsen i 2018-opgørelsen, hvor 88 pct. havde vurderet domstolernes og dommernes uafhængighed som "very good" eller "fairly good", endda med en klar forbedring.

BILLIGT OG EFFEKTIVT

Opgørelsen viser også, at det danske retsvæsen er et af de billigste i drift. Opgjort i euro pr. indbygger ligger Danmark lavest blandt de nordvesteuropæiske lande, men også set i forhold til det nationale BNP er Danmark og Cypern de to lande, hvor udgifterne til retsvæsen udgør den mindste procentandel af bruttonationalproduktet.

På trods af, at det danske retsvæsen ikke tynger de offentlige budgetter i samme grad som i andre lande, formår Danmark stadig at ligge flot placeret i forhold til effektivitet.

Også på området for sagsbehandling af civile sager indtager Danmark i 2019 førstepladsen. Placeringen hænger sammen med domstolernes digitalisering af tinglysningen, som medfører, at 83 pct. af tinglysningssagerne behandles automatisk og har en gennemsnitlig sagsbehandlingstid på få timer, helt præcist 0,2 dage.

EN FØRSTEKLASSES RETSSTAT

Danmark opnåede i 2019 også en fornem førsteplads i World Justice Projects nyeste Rule of Law Index for 2019, hvor 126 lande vurderes på deres retsstatsgarantier.

Top-5 har stærk skandinavisk repræsentation med Danmark, Norge og Finland på de tre første pladser efterfulgt af Sverige og Nederlandene. Danmark er desuden i en gruppe af blot 14 lande, der kontinuerligt har formået at fastholde en positiv fremgang siden 2015.

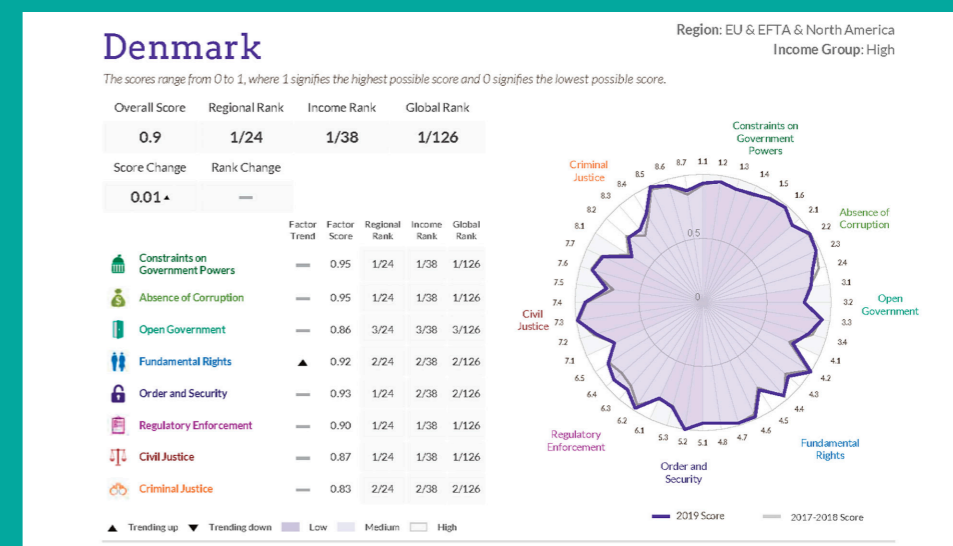

FAKTA

Danmark indkasserede en fornem førsteplads i World Justice Project's 'Rule of Law Index' for 2019, hvori 126 lande blev vurderet på deres retsstatsgarantier.

Top 5 havde stærk skandinavisk repræsentation med Danmark, Norge og Finland på de tre første pladser, efterfulgt af Sverige og Nederlandene. Danmark er desuden i en gruppe af blot 14 lande, der kontinuerligt har formået at fastholde en positiv fremgang siden 2015.

Danmarks placeringer i 'Rule of Law Index' 2019 kan ses herunder:

World Justice Projects (WJP) er en uafhængig, tværfaglig organisation, der arbejder for at fremme retsstaten over hele verden. WJPs rapport 'Rule of Law Index' har bl.a. til formål at øge værdsættelsen af og forståelsen for retsstans grundlæggende betydning. Mere end 120.000 husstandsundersøgelser og 3.800 ekspertundersøgelser i 126 lande lægger til grund for indexet.

'Rule of Law Index' måler landes retsstatspræstationer på tværs af otte faktorer: begrænsninger af regeringens beføjelser, manglende korrupsion, åben regering, grundlæggende rettigheder, orden og sikkerhed, lovhåndhævelse, civilretlige og strafferetlige retfærdighed.

NY STRATEGI FOR DANMARKS DOMSTOLE SÆTTER BRUGERNE I FOKUS

Danmarks Domstole har en afgørende og vigtig samfundsopgave, som varetages med høj integritet og troværdighed, hvis man spørger borgerne i Danmark. En bruger- og interessentanalyse, som Danmarks Domstole fik foretaget i 2018, pegede imidlertid på, at domstolene også opleves som værende træge, uensartede og med lav eksekveringskraft.

Analysen har, sammen med Danmarks Domstoles vision og værdier, været med til at danne baggrund for domstolenes nye strategi for perioden 2019-2022. Strategien blev offentliggjort i maj 2019.

Tilsammen udgør domstolenes vision, værdier og mål den strategiske ramme, der skal sikre, at domstolene fortsat er garant for og kan værne om vores demokrati, retssamfund og den enkeltes retssikkerhed samt udfylde rollen i samfundet som den dømmende magt.

Strategien afspejler og imødekommer de digitale og driftsmæssige udfordringer, som Danmarks Domstole står over for. Løsningen af disse udfordringer har væsentlig betydning for, at domstolene på kort og lang sigt er i stand til at arbejde produktivt og effektivt.

De driftsmæssige problemstillinger knytter sig navnlig til it-understøttelsen af domstolenes arbejde og de forestående udskiftninger af fagsystemer, som er kritiske for domstolenes opgaveløsning.

Strategien for Danmarks Domstole 2019-2022 har fire overordnede mål: brugerfokus, korte sagsbehandlingstider, ensartethed samt kvalitet og effektivitet.

Med afsæt i de fire mål er der formuleret en række strategiske temaer, som udtrykker et samlet prioriteret fokus på en

problemstilling eller en forandring, som ønskes skabt. De strategiske temaer er som udgangspunkt gyldige i den samlede strategiperiode, men vil blive revurderet årligt, så det sikres, at domstolene arbejder med de rette temaer for at understøtte de fire mål.

Den konkrete udmøntning af strategien hænger sammen med den økonomiske ramme for Danmarks Domstole 2019-2022. I henhold til den flerårsaftale, der er indgået om økonomien, skal der gennemføres årlige effektiviseringer på 1,2 pct.

Der er siden strategiens offentliggørelse blevet afholdt workshops for lederne ved Danmarks Domstole, som har fået mulighed for at gå i dybden med strategimålene og sparre med kolleger om implementeringsarbejdet. Der er desuden gennemført kortlægning af brugerrejser, temadage, ledermøder med videre ved ti retter i 2019.

FAKTA – DANMARKS DOMSTOLES VISION

Domstolene arbejder tidssvarende og professionelt for ret og retfærdighed ved at træffe rigtige afgørelser i rette tid – afgørelser, som er velbegrundede og til at forstå. På den måde gør vi os fortjent til befolkningens tillid og respekt.

FAKTA – DANMARKS DOMSTOLES VÆRDIER

- Ansvarlighed
- Respektfuld behandling
- Troværdighed
- Åbenhed
- Lydhørhed

SE MERE PÅ: WWW.DOMSTOL.DK/STRATEGI

DE NYE FAMILIERETTER ÅBNEDE 1. APRIL

Den 1. april 2019 blev dørene åbnet til de nye familieretter. Målet er at skabe ét samlet og helhedsorienteret forløb med barnet i centrum for familierne.

Når forældre går fra hinanden, kan der opstå uenigheder. For eksempel om, hvor børnene skal bo, eller hvor meget de skal se deres respektive forældre. Det nye familieretlige system er skabt med henblik på at hjælpe familier bedst muligt med at finde en løsning på uenighederne.

Familieretten er en afdeling i den lokale byret og udgør sammen med Familieretshuset (tidligere Statsforvaltningen) det nye familieretlige system. Alle familieretlige forløb om forældreansvar, skilsmisse, børnebidrag mv. starter i Familieretshuset.

DET VIGTIGE HENSYN TIL BARNET

Familieretten får dels sager indbragt fra Familieretshuset, hvori familieretten skal træffe afgørelse som 1. instans. Det kan eksempelvis være de komplekse forældreansvarssager, hvor Familieretshuset har vurderet, at der er et højt konfliktniveau og eventuelt også andre problemstillinger for familien såsom vold eller misbrug. Derudover skal familieretten behandle sager, hvor en borger har klaget over en afgørelse, der er truffet af Familieretshuset.

Familieretten har fokus på, at det skal være trygt for børnene, hvis de skal møde i retten, og forløbene i familieretten er gjort fleksible, så dommerne kan tilpasse dem til den enkelte families situation.

SAMARBEJDE SKAL SIKRE ENSARTETHED

Der er etableret et lokalt operationelt samarbejde og et centralt strategisk og taktisk samarbejde mellem Familieretshuset og Danmarks Domstole. Samarbejdet skal bl.a. være med til at sikre kvalitet, effektivitet og ensartethed.

Forud for åbningen af det familieretlige system 1. april 2019 gennemførte Danmarks Domstole et større forberedende implementeringsarbejde, som blandt andet omfattede bygningsændringer og udarbejdelse af vejledninger og informationsmateriale for at sikre brugerfokus og ensartethed på tværs af familieretterne.

FAKTA

Familieretterne behandler blandt andet sager om forældremyndighed, barnets bopæl, faderskab og medmoderskab samt ægteskab.

Der blev i 2019 gennemført efteruddannelse i det familieretlige system for såvel kontorpersonale som dommere og andre jurister ved Danmarks Domstole.

Se vores informationsmateriale om det familieretlige system på domstol.dk (link: www.domstol.dk/familie)

DIGITALISERING VED DOMSTOLENE SKAL AKTIVT BIDRAGE TIL RET OG RETFÆRDIGHED

Velfungerende it-systemer er afgørende for den service, kvalitet og tilgængelighed, som civile og professionelle brugere forventer af en offentlig myndighed. Danmarks Domstole står over for en stor opgave på digitaliseringsområdet og fik i 2019 ny digitaliseringsstrategi, som blandt andet stiller skarpt på brugeren.

Ligesom flere andre offentlige myndigheder står Danmarks Domstole i en situation, hvor de nuværende kernesystemer er forældede, utidssvarende og præget af teknisk gæld. Det vanskeliggør videreudvikling og kan give ustabil drift.

Danmarks Domstole står derfor over for en omfattende modernisering og udskiftning af eksisterende systemer. Samtidig skal de systemer, hvis levetid rækker flere år frem, stabiliseres.

STABIL DRIFT OG OMFATTENDE IT-MODERNISERING

Civilsystemet og minretssag.dk oplevede store driftsudfordringer i efteråret 2018, og der har i det forgangne år været fuld fokus på at stabilisere systemet. Det lykkedes også i 2019 at sikre en forholdsvis stabil drift af Civilsystemet, men der udestår fortsat et væsentligt arbejde i forhold til at stabilisere systemet yderligere og skabe forudsætningerne for videreudvikling. Det samme gør sig gældende for minretssag.dk.

Tinglysningsystemet har derimod kørt med en meget stor driftsstabilitet. I 2019 blev der gennemført i alt 70.932.543 forespørgsler, hvilket er et historisk højt antal. Forespørgslerne fordeler sig på 42.573.802 forespørgsler på fast ejendom og 28.358.741 forespørgsler på bil, andelsbolig og personbog. Automatiseringsgraden var cirka 87 pct.

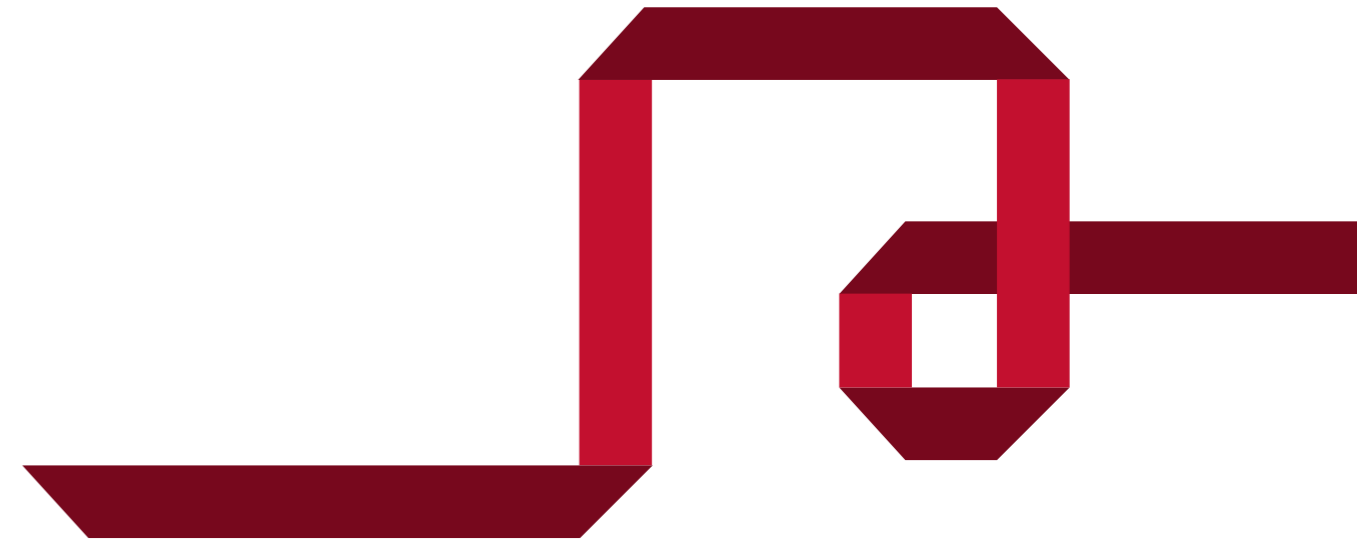
Der er desuden gennemført et større analysearbejde i 2019 med henblik på at forberede udviklingen af et helt nyt straffe- og skiftesystem. Der bliver tale om et stort projekt, der kommer til at strække sig over en længere årrække.

Endelig er der i 2019 igangsat udvikling af Domsdatabasen, som er en offentligt tilgængelig database til domme fra Danmarks Domstole.

NY STRATEGI MED BRUGERFOKUS

Danmarks Domstole fik i 2019 en ny digital strategi. Der er fem overordnede mål i digitaliseringsstrategien:

- 1. Stabil og sikker drift:** Danmarks Domstole vil fortsætte den målrettede indsats med at forbedre både performance og funktionalitet i domstolens systemer. Danmarks Domstole vil desuden arbejde for at skabe sammenhæng i den nuværende og fremtidige systemportefølje, sikre et højt niveau af it-sikkerhed og reducere den tekniske gæld.
- 2. Nyudvikling og proaktiv anvendelse af data:** Danmarks Domstole vil i de kommende år igangsætte udviklingen og moderniseringen af systemporteføljen i et nyt og tæt samarbejde med private aktører og it-sektoren.
- 3. Effektiv styring og samarbejde:** Danmarks Domstole vil inden for de samlede økonomiske rammer sætte fokus på løbende at sikre en effektiv prioritering og styring af digitaliseringsindsatsen baseret på brugernes krav og forventninger.
- 4. Brugerfokuseret digitalisering og gevinstrealisering:** Danmarks Domstole vil udvikle og facilitere nye samarbejdsformer, der er brugernære, og som skal sikre en større slutbrugerinvolvering og en holistisk og struktureret tilgang til samarbejdet mellem myndigheder.
- 5. Tidssvarende og professionel it-anvendelse:** Danmarks Domstole vil sætte fokus på den digitale arbejdsplads og it-anvendelsen ved retterne, der skal understøtte og hjælpe i stedet for at opfattes som en hindring for at løse kerneopgaven.

STORE UDFORDRINGER STILLER NYE KRAV

Hvis det skal lykkes at komme i mål med moderniseringen af domstolens mange store og vigtige systemer – og vi samtidig skal sikre en stabil drift – stilles der store og nye krav til den måde, som Danmarks Domstole vedligeholder og udvikler it-området på.

Anvendelsen af nye metoder og udviklingstilgange bliver essentiel, ligesom rekrutteringen af nye kompetencer, tæt brugerinddragelse og et konstruktivt samarbejde med leverandørerne er vigtige forudsætninger for succes. Domstolsstyrelsen har derfor i 2019 igangsat en udvikling af organisationen, som skal understøtte dette.

FAKTA

Digitaliseringsstrategien skal understøtte domstolens overordnede strategi og sætter bl.a. fokus på at sikre en stabil og fremtidssikret it-systemunderstøttelse og sammenhængende digitale løsninger, der er til gavn for borgere, professionelle brugere og retterne.

REKORDHØJT ANTAL LÆGDOMMERE UDPEGET

13.500 nævninge og domsmænd blev i 2019 udpeget til det vigtige hverv som lægdommere ved domstolene fra 2020. Det er det største antal nogensinde.

1. januar 2020 stod mange nye lægdommere klar til at fungere som domsmænd og nævninge. Der blev i løbet af 2019 udpeget ca. 8.800 personer i Østre Landsrets retskreds og ca. 4.700 personer i Vestre Landsrets retskreds. Det er det største antal nogensinde.

Arbejdet med at udpege lægdommerne er en lang proces, som begynder med, at landsretterne sender et brev til landets kommuner om, at arbejdet med at udarbejde grundlister kan sættes i gang. Kommunernes Grundlisteudvalg skal kunne redegøre for, hvordan de har sikret sig, at de udtagne personer er egnede til at virke som nævninge eller domsmænd, ligesom udvalgte skal sikre, at de udtagne udgør et repræsentativt udsnit af befolkningen.

Herefter sker der i landsretterne en lodtrækning blandt de udtagne personer. De udtrukne borgere tjekkes i Kriminalregisteret, hvorefter der sker en konkret vurdering af, om en potentiel lægdommer kan betragtes som "uberygtet".

De borgere, som endeligt udpeges til lægdommere af landsretterne, modtager via e-Boks et udpegningsbrev med en stor

mængde information, som klæder lægdommerne på til at varetage deres nye hverv.

Før landsretterne sender lister ud til byretterne over de nye lægdommere, vurderer landsretterne anmodninger om fritagelse/udelukkelse, som nogle af de udpegede lægdommere har indsendt.

Der afholdes herefter informationsmøder for lægdommere i forskellige retter rundt omkring i landet.

Der skal udpeges nye lægdommere igen pr. 1. januar 2024.

FAKTA

Det er ikke kun dommere med en juridisk uddannelse, der dømmer i straffesager. Ifølge grundloven skal almindelige borgere også være med som dommere, såkaldte lægdommere. Lægdommere medvirker i både domsmandssager og nævningsager.

Folketinget har ved lov bestemt, at der skal være lægdommere med i straffesager, hvor tiltalte nægter sig skyldig, og anklageren vil kræve frihedsstraf. Lægdommerne har samme indflydelse som de juridiske dommere på, om den anklagede skal dømmes, og hvilken straf han eller hun skal have.

En lægdommer medvirker i gennemsnit i fire retssager om året. Er man blevet udtaget som lægdommer, kan man som udgangspunkt ikke frasige sig hvervet. Det er en borgerpligt.

INTERNATIONALT ARBEJDE FOR ET UAFHÆNGIGT RETSVÆSEN

I 2019 blev den nye strategi for det internationale arbejde ved Danmarks Domstole vedtaget og skudt i gang.

Den overordnede strategiske målsætning er at opfylde Danmarks Domstoles internationale forpligtelser, at bidrage til at udvikle Danmarks Domstole og at understøtte den internationale faglighed ved domstolene. Strategien, der støtter op om domstolenes mål og vision, fokuserer særligt på at sikre et konkret udbytte af det internationale samarbejde og en mere proaktiv tilgang på udvalgte områder for at skabe tydelig værdi for styrelsen og domstolene.

DE UDVALGTE OMRÅDER ER:

- Fokus på tillid, uafhængighed og retssikkerhed
- Relevante og rette internationale kompetencer
- Viden om international digitalisering
- Relevant internationalt netværk
- Værdiskabende videndeling

DANSKER I INTERNATIONAL BESTYRELSE

Danmarks Domstole deltog i juni 2019 i generalforsamlingen i European Network of Councils for the Judiciary (ENCJ) med temaet "The future of the Rule of Law and Justice in Europe". Domstolsstyrelsen blev på generalforsamlingen valgt ind i ENCJ's Executive Board. Næstformand i Domstolsstyrelsens bestyrelse og retspræsident ved Retten i Holbæk Susanne Skotte Wied deltager som repræsentant for Domstolsstyrelsen.

ENCJ har et stærkt fokus på at opretholde og fremme retsstatsgarantierne i de europæiske retsvæsner og har bl.a. de seneste år markeret sig ved at suspendere Tyrkiet som observatør og Polen som medlem af netværket som følge af manglende uafhængighed i retsvæsnen.

RETSSTATENS FREMTID

Generalforsamlingen vedtog et manifest, som blev sendt til EU-Kommissionen som input til, hvordan man bedst styrker retssikkerheden i EU. ENCJ's manifest fokuserer bl.a. på at opretholde og bevare retsstatsgarantierne, ligesom det opfordrer til dialog om retsvæsnets værdi i samfundet, og til at de europæiske institutioner støtter de nationale retsvæsners centrale rolle.

En anden del af ENCJ's arbejde på dette område var en rapport om, hvordan europæiske dommere opfatter deres egen uafhængighed. 11.335 dommere fra 25 europæiske lande deltog i den tredje udgave af undersøgelsen, hvor Danmark igen blev placeret helt i top som det land, hvor dommerne vurderer egen grad af uafhængighed højest, og hvor færrest føler sig udsat for upassende pres internt og eksternt.

DANSKE DOMMERE, INTERNATIONALE KOMPETENCER

Danmarks Domstole deltog desuden aktivt i det nordiske samarbejde i Samarbejdsorganet for Efteruddannelse af Nordens Dommere (SEND), hvor Danmark p.t. har formandskabet. I 2019 har der været afholdt to fællesnordiske seminarer i regi af SEND: ét om straffeprocessuelle indgreb og ét om bevisvurdering. 20 danske dommere, hvoraf flere holdt oplæg om dansk praksis på forskellige områder, deltog i seminarerne. I alt har 44 danske dommere deltaget i international kompetenceudvikling i 2019.

UDLANDSFORKYNDelser OVERDRAGET TIL NY ENHED

Domstolsstyrelsen overdrog i 2019 opgaven med udlandsforkyndelse af straffesager til en ny enhed, der skal varetage alle udlandsforkyndelser uden for Norden.

I januar 2019 overtog den nye centrale enhed "Danmarks Domstole – Enhed for udlandsforkyndelse", som er placeret ved Retten på Frederiksberg, de strafferetlige forkyndelser i EU- og tredjelande fra Domstolsstyrelsen. Domstolsstyrelsen bistod den nye enhed i opstartsfasen.

Den 1. april 2019 overtog den nye centrale enhed ligeledes de civile forkyndelser i EU- og tredjelande. Retterne havde frem til denne dato selv været ansvarlige for forkyndelser i udlandet i civile sager.

Retterne overtog i januar 2019 de strafferetlige forkyndelser i Norden og vil fremadrettet selv skulle behandle både de straffe- og civile forkyndelser i de nordiske lande.

BAGGRUNDEN FOR DEN NYE ENHED

Domstolene overtog 1. marts 2017 ansvaret for strafferetlige forkyndelser, herunder ansvaret for forkyndelser til og fra udlandet. Det blev i første omgang besluttet delvist at samle opgaven ved Domstolsstyrelsen for at høste erfaringer og skabe overblik over omfang og procedurer for forkyndelser i udlandet.

Senere på året blev det besluttet, at det var mest hensigtsmæssigt, hvis Domstolsstyrelsen overtog forkyndelser i udlandet i alle strafferetlige sager og ikke kun i nævningesager og domsmands-sager. En arbejdsgruppe udarbejdede herefter forslag til en fremtidig model for løsning af opgaven med udlandsforkyndelser.

Efter en grundig drøftelse og ud fra en samlet vurdering besluttede Domstolsstyrelsens bestyrelse ultimo 2018, at den centrale enhed for forkyndelser i udlandet skulle placeres ved Retten på Frederiksberg.

GOD INTERESSE FOR DANMARKS DOMSTOLE PÅ FOLKEMØDET 2019

Ønsket om åbenhed og fokus på folkeoplysning er baggrunden for, at Danmarks Domstole har været på Folkemødet siden 2012.

Også i 2019 satte Danmarks Domstole over tre dage i juni aktuelle domstols- og retspolitiske dilemmaer til debat på Bornholm.

For Danmarks Domstole udgør Folkemødet en god mulighed for at møde borgere, beslutningstagere og andre interesserede til en formidling af, hvad der sker i retterne, og til en åben debat om de dilemmaer, der er en del af vores hverdag. På den måde kan vi øge kendskabet og tilliden til domstolene, hvilket er afgørende for vores virke som den 3. statsmagt.

Emner som videooptagelser, dødsbistand, Facebook, arveløse børn, demente og dyreværn blev behandlet af et bredt sammensat panel i Danmarks Domstoles telt, som traditionen tro var flittigt besøgt.

NÅR FOLKET SKAL DØMME

Folkedomstolen, som Domstolsstyrelsen samarbejder med Advokatrådet om, forholdt sig i 2019 til dilemmaet "Voldtægt eller samtykke?", der tog udgangspunkt i en case om to veninders besøg hos en fyr, som den ene veninde har skrevet med på en dating-app. Veninderne overnatter hos fyren, og den ene veninde anklager ham efterfølgende for voldtægt. Fyren fastholder, at der var tale om frivillig sex.

Dommerforeningens formand, landsdommer Mikael Sjøberg, var ordstyrer for Folkedomstolen, der altid er et tilløbsstykke. Fredagens arrangement havde nævninge fra Folketingets Retsudvalg, mens det var op til tilhørerne i teltet at afgøre skyldsspørgsmålet dagen efter.

Danmarks Domstole deltager også på Folkemødet 2020.

PERSONDATARETTE FORTSAT I FOKUS

Danmarks Domstoles projekt med implementering af EU's persondatapakte (databeskyttelsesforordningen, databeskyttelsesloven og retshåndhævelsesloven) blev, som planlagt, afsluttet i november 2018.

Projektet etablerede et netværk med lokale persondataansvarlige ved alle embeder. Netværket, som er ledet af Danmarks Domstoles fælles databeskyttelsesrådgiver, har i 2019 bibeholdt sit fokus på persondataretten for at sikre opretholdelsen af et godt databeskyttelsesniveau i Danmarks Domstole.

Arbejdet med persondataretten har fulgt det årshjul, som blev etableret i projektet, bl.a. med uddannelsesaktiviteter,

leverandørstyring og vedligeholdelse af databeskyttelsespolitikker og fortegnelser over behandlingsaktiviteter.

Projektet har også etableret en plan for selvevaluering, som er blevet fulgt i 2019. Syv retter har modtaget servicebesøg af bl.a. databeskyttelsesrådgiveren. Besøgene har vist et rigtig godt databeskyttelsesniveau, men har også givet god anledning til vidensdeling og erfaringsudveksling på tværs af embederne.

Persondataretten er et vigtigt område for domstolene, og arbejdet med at sikre databeskyttelse fortsætter, ligesom indsatsen løbende evalueres og optimeres.

ØSTRE LANDSRET FÅR NY RETSBYGNING

På 100-årsdagen for etableringen af Østre Landsret, den 1. oktober 2019, var ansatte fra Østre Landsret og Domstolsstyrelsen med til at tage det første spadestik til en ny retsbygning, som opføres i den københavnske bydel Nordhavn.

Illustration brugt med tilladelse fra Henning Larsen Architects A/S.

Østre Landsret har behov for en mere moderne retsbygning, som dels sikrer effektive arbejdsgange til glæde for dommere, brugere og tilhørere og dels understøtter de nutidige sikkerhedsmæssige aspekter.

Rettens nye 16.000 m² bygning opføres på Trælsthollen i den københavnske Nordhavn, som den vindende OPP-tilbudsgiver (Offentligt-Privat Partnerskab), A. Enggaard A/S med Henning Larsen Architects A/S og Norconsult A/S, lejer af Bygningsstyrelsen.

Teamet skal udover opførelsen stå for drift, vedligehold mv. i kontraktperioden på 20 år, fra bygningen tages i brug.

Bygningen bæredygtighedscertificeres efter DGNB-standard, ligesom selve kvarteret Trælsthollen allerede før igangsættelsen er præcertificeret som et bæredygtigt kvarter.

Bygningen, som forventes at kunne tages i brug i slutningen af 2021, skal indeholde retssale, forhal og ventarealer, administrative lokaler samt en café.

NUTIDENS LEDERE LÆRER FREMTIDENS LEDELSE

En ny ambitiøs uddannelse for ledere ved Danmarks Domstole kom i 2019 for alvor i gang. Frem til slutningen af 2020 tilbydes samtlige ledere at udbygge deres kompetencer.

God ledelse, der bidrager til høj kvalitet, ensartethed og effektiv opgaveløsning samt sikrer grundlaget for en attraktiv arbejdsplads, har stort fokus ved Danmarks Domstole.

Organisationens lederuddannelse kom i 2019 for alvor i gang. I løbet af året blev de første kursusbeviser udstedt til ledere, som blev færdige med et helt lederuddannelsesforløb, der består af et grundmodul og to valgfrie overbygningsmoduler. Forløbet er rettet mod sekretariatschefer, administrationschefer, funktionschefer og afdelingsledere. Frem til slutningen af 2020 tilbydes alle ledere ved Danmarks Domstole en ledelsesuddannelse.

SKRÆDDERSYET TIL LEDELSE I HVERDAGEN

Uddannelsesmodulerne og de tilhørende cases er skræddersyet til hverdagen ved retterne, så uddannelsen matcher

virkeligheden og fremtiden bedst muligt. Ledelsesuddannelsen er desuden baseret på indsamlet viden om de faktiske og praktiske ledelsesmæssige udfordringer ved Danmarks Domstole.

Cirka halvdelen af domstolenes ledere beskrev forud for etableringen af uddannelsen, hvilke ledelsesmæssige kompetencer de følte, at de manglede. Nogle nævnte formel ledertræning, mens andre ønskede sig redskaber, der kan hjælpe med at prioritere ledelse ved siden af driftsopgaver.

På overbygningsmodulerne, som lederne i samråd med deres retspræsident vælger, fokuseres der på kommunikation, strategisk eksekvering, medarbejderudvikling, ledelsesøkonomi, coaching, social kapital og ledelsesteam.

BEDSTE PRAKSIS STILLEDE I 2019 SKARPT PÅ VVV-SAGER

Siden Bedste Praksis' lancering i 2003 er det oprindelige arbejdsprogram kontinuerligt blevet udbygget og optimeret. I 2019 blev der sat særligt fokus på domstolens processer i sager vedrørende vold, voldtægt og våben.

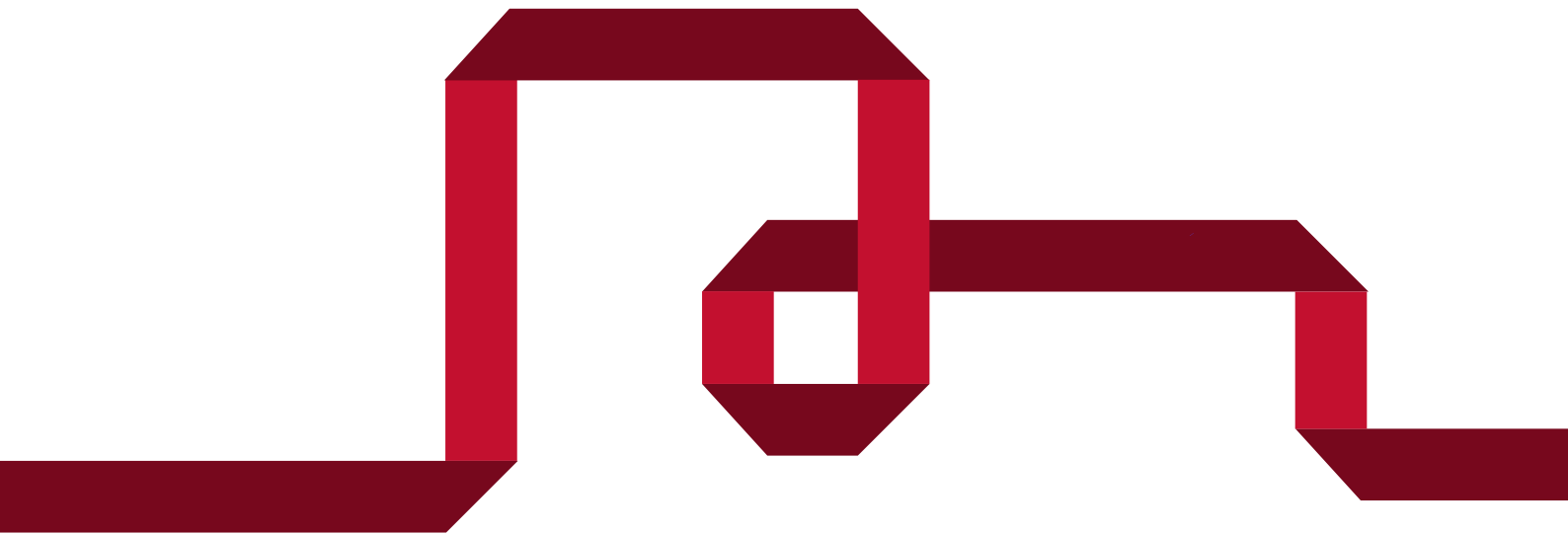
Bedste Praksis-konsulenterne fra Danmarks Domstole bistår retterne med at analysere og tilrettelægge gode arbejdsgange. Forløbene aftales konkret med den enkelte afdeling eller retten. Der afholdes flere workshops, og efterfølgende arbejdes der med den konkrete implementering.

I 2019 rettede Bedste Praksis blikket mod sager om vold, voldtægt og våben, de såkaldte VVV-sager; et område, som der fra politisk side er særligt fokus på. Projektet havde blandt andet til formål at understøtte realiseringen af Danmarks Domstoles strategimål om korte sagsbehandlingstider og ensartethed.

VIGTIGT SAMARBEJDE

Udover at finde bedste praksis i så mange digitale arbejdsgange som muligt pegede Bedste Praksis-gennemgangen af området blandt andet på vigtigheden af at etablere et berammerkontor, der håndterer hele processen med at oprette, beramme og forkynde VVV-sagerne. Samarbejdet mellem jurister, dommere og sekretærer blev ligeledes fremhævet som særligt vigtigt i arbejdsprocessen.

Også håndtering af bilag, forståelse for retten som helhed og samarbejdet med anklagemyndigheden og andre retter blev sat i fokus som bedste praksis i VVV-sagerne.

Domstolsstyrelsen
Store Kongensgade 1-3
1264 København K

Telefon 70 10 33 22
www.domstol.dk